

Aktuel Ældrepolitik juni 2021

Møde med erhvervsministeren om negativ rente

Ældre Sagen skrev til erhvervsministeren i slutningen af april og foreslog, at private skulle have adgang til at indsætte op til fx 500.000 kr. på en 0-rente konto i Nationalbanken. Det skete efter, at de fleste banker havde annonceret, at de nedsætter grænsen for, hvornår der beregnes negativ rente af indlån, til 100.000 kr. Forslaget har fået en del omtale og støttes af mange medlemmer.

Bjarne Hastrup havde i begyndelsen af juni et møde med erhvervsministeren på baggrund af vores brev. Her drøftede de bl.a. problemerne med negativ rente på indlån og behovet for at styrke bankkundernes stilling.

Erhvervsministeren har ikke over for Ældre Sagen eller i medierne afvist forslaget om en 0-rente konto i Nationalbanken, men siger, at han er åben for alle gode forslag, hvis udviklingen i de negative renter fortsætter. Ministeren har dog i første omgang bedt Finanstilsynet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om nye undersøgelser. Flere andre politikere har udtrykt støtte til tanken om en 0-rente konto.

Ministrenes svar på nye breve om seniorpræmie og kompensation til freelancere i forbindelse med coronanedlukning

Beskæftigelsesministeren og erhvervsministeren har svaret på breve af 29. april, hvor Ældre Sagen opfordrer til at nedjustere timekrav for ret til seniorpræmie og efterlyser en forklaring på, hvorfor personer med udbetalt folkepension ikke kan omfattes af kompensationsordningen for freelancere med både A- og B-indkomst i forbindelse med coronanedlukningen.

Beskæftigelsesministeren understreger i sit svar til Ældre Sagen, at regeringens fokus i håndteringen af COVID-19 hovedsageligt har været at holde hånden under dem, som risikerer at miste deres forsørgelsesgrundlag. Den skattefri seniorpræmie er en incitamentsordning, som skal bidrage til, at det er mere attraktivt at blive længere på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesministeren vurderer, at der ikke aktuelt er behov for justeringer af seniorpræmieordningen.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Erhvervsministeren gentager i sit svar, at kompensationsordningerne er målrettet dem, som ikke på anden vis har et forsørgelsesgrundlag. Det har personer over folkepensionsalderen, fordi de kan modtage folkepension eller andre pensioner, hvis de mister deres indtægt og ikke kan opfylde kompensationsordningernes betingelser.

Ældre Sagen tager disse tilbagemeldinger til efterretning.

Regeringen har indgået aftaler om kommunernes og regionernes økonomi for 2022

Aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi til næste år faldt på plads henholdsvis den 9. og 10. juni.

Økonomiaftalen for kommunerne

Kommunernes serviceramme øges med 1,4 mia. kr. i 2022. Samtidig er det aftalt, at kommunerne kan frigøre i alt 0,6 mia. kr. til velfærd gennem yderligere besparelser på udgifter til eksterne konsulenter og gennem effektiviseringer. Derigennem får kommunerne mulighed for at øge udgifterne til borgernær velfærd med op til 2 mia. kr.

Dermed får kommunerne mulighed for at dække det demografiske træk, som følger af især det stigende antal ældre. Der er dog ingen garanti for, at midlerne vil blive brugt på ældreområdet og dermed, at det demografiske træk bliver dækket.

Ældre Sagen har anerkendt, at der er blevet sat penge af til, at der bliver flere ældre, men har også påpeget, at det ikke giver mulighed for at hæve niveauet og rette op på ældreplejen efter mange års udhuling. Samtidig har vi udtrykt bekymring over, at de ekstra penge langt fra er nogen garanti for, at pengene faktisk bruges på ældreområdet i kommunerne, og at udhulingen stopper.

Økonomiaftalen for regionerne

Regionernes økonomiske ramme på sundhedsområdet løftes med 1,185 mia. kr., som skal dække, at der som følge af den demografiske udvikling kommer flere patienter og stigende medicinudgifter. Desuden er der lagt op til, at der kan frigøres midler i form af teknologibidrag og indkøbsbesparelser på i alt ca. 0,6 mia. kr. i 2022.

Aftalen for regionerne indeholder også aftale om:

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

- At styrke samarbejde om et sammenhængende sundhedsvæsen og udvikling af behandlingstilbud tættere på patienterne bl.a. gennem virtuelle tilbud og udgående sygehusbehandling
- At fastholde og videreføre den såkaldte nærhedsfinansiering, der blev igangsat i 2019
- Fokus på flere sygeplejersker og bedre lægedækning
- Dækning af regionernes udgifter til håndteringen af COVID-19. Det gælder fx indkøb af værnemidler, medicinsk udstyr og testkapacitet.

Om end de nævnte beløb og ambitioner for mere personale, vurderer vi, at det er tvivlsomt, at det er et tilstrækkeligt løft til at dække både den demografiske udvikling med flere ældre og en stigende efterspørgsel efter ny behandling og medicin.

Fortsættelse af fællesoffentligt samarbejde om digitalisering

I økonomiaftalerne er der også indgået aftale mellem Regeringen, KL og Danske Regioner om at afsætte 80 mio. kr. årligt i perioden 2022-25 til at fortsætte det fællesoffentlige samarbejde om digitalisering.

I den forbindelse er det eksplicit påpeget, at den offentlige sektor har et ansvar for at anvende data og ny teknologi, hvor det kan bidrage til at styrke den offentlige service. Og at det skal ske med borgeren i centrum og under hensyn til borgernes tillid, tryghed og sikkerhed. Derudover skal det ske på en måde, der sikrer, at så mange som muligt har mulighed for at være en del af det digitale samfund uanset digitale kompetencer.

Ældre Sagen bifalder, at der lægges vægt på disse ting. Vi har dog også en række opmærksomhedspunkter i forhold til dette arbejde, som vi vil følge tæt.

Aftale om sammenhæng og nærhed (sundhedsklynger)

I forlængelse af økonomiaftaler mellem regeringen og hhv. Danske Regioner og KL er der indgået aftale mellem de tre parter om sammenhæng og nærhed i sundhedsvæsenet. Målet er, at behandling i højere grad skal foregå i kommuner og i almen praksis og helt konkret i 21 sundhedsklynger.

Aftalen går overvejende ud på, at sundhedsklyngerne skal være en forpligtende struktur i sundhedsvæsenet omkring de 21 akuthospitaler med repræsentanter fra sygehuse/region, kommunerne og almen praksis på både politisk og fagligt niveau. Sundhedsklyngernes samarbejde kan understøttes med fælles midler, der kan finansiere tværsektorielle indsatser. Parterne er enige om at anvende 80 mio. kr. til

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

opstart i 2022. Sundhedsklyngerne forventes at blive drøftet og forhandlet endeligt på plads i forbindelse med en samlet politisk forhandling om en sundhedsaftale i Folketinget i efteråret.

Ældre Sagen har på sociale medier kommenteret aftalen om sundhedsklynger som et skridt på vejen – vi har fx længe efterspurgt bl.a. fælles økonomi og ansvar for fælles patienter – om end dette første skridt er meget fokuseret på regioner og kommuners indbyrdes forhold og struktur for samarbejde.

Ældre Sagen ser på den baggrund behov for videre konkret og forpligtende indhold i en sundhedsaftale og vil opfølgende henvende sig til regeringen med opfordring til, at en kommende sundhedsaftale bl.a. indeholder konkrete faglige krav til kvalitet og indsats for ældre patienter med flere sygdomme, uanset om behandling foregår på hospital eller i kommune.

Sundhedspolitisk konference ”En værdig sundhedsaftale?”

Ældre Sagen har ultimo maj afholdt onlinekonferencen ”En værdig sundhedsaftale?” for at sætte sundhedspolitisk spot på, hvordan vi kan sikre værdig behandling for ældre patienter med flere sygdomme i en sundhedsaftale. Programmet omfattede både inspirerende input om patienters oplevelser og debat mellem toneangivende politikere fra faglige organisationer, Folketinget, KL og Danske Regioner. Afsæt for debatten var en film, der viser, hvordan ældre patienter med flere sygdomme efterlyser helhedssyn, kontinuitet og sammenhæng og oplever, at deres viden ikke bliver anerkendt, og at systemet trumfer deres behov og ønsker. Filmen bygger på en undersøgelse foretaget af Center for Patientinddragelse (tidl. KOPA), og et af budskaberne fra CPI var, at høj faglig kvalitet er vigtig sammen med omsorg, nærvær og venlighed.

Som led i konferencen prioriterede deltagerne mellem potentialer for at skabe værdig behandling for ældre patienter med flere sygdomme. De tre højest rangerede områder blev: fælles ansvar for fælles patienter mellem kommune og region, mere involvering af patienter og pårørende og helhedsorienteret syn på den enkelte ældre patient.

I debatten var der udbredt konsensus blandt politiske beslutningstagere om, at samtidig med at behandling rykkes ud fra hospitaler, er der stigende behov for krav til en mere ensartet indsats i det øvrige sundhedsvæsen, ikke mindst i kommuner. Og at kvalitetskrav er oplagt som del af en kommende sundhedsaftale. Der var også

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

overordnet enighed om, at ressourcer, kompetencer, lovgivning og økonomi skal følge med udviklingen i sundhedsvæsenet, og at der fortsat skal udvikles tæt samarbejde på tværs af kommuner og hospitaler. Ikke mindst var der også stærke holdninger til, at værdig behandling skal række hele vejen rundt, både ift. pleje, omsorg og behandling – på tværs af service- og sundhedslov.

Brugerbetaling opstår i stigende grad, når behandling og pleje flytter fra hospital til midlertidige pladser i kommunen, men er sjældent til debat, når en kommende sundhedsaftale drøftes. På denne konference, der vedvarende tog patienternes perspektiv op, debatterede politikerne, at der er brug for klare rammer for brugerbetaling. I Ældre Sagen ser vi et tydeligt behov for mere klare regler på området, så en øget brugerbetaling undgås – også oplagt som del af en kommende sundhedsaftale.

Budskaber fra konferencen er blevet formidlet på sociale medier og kan ses på www.aeldresagen.dk/vaerdig-sundhedsaftale - herunder Ældre Sagens forslag til en værdig behandling med konkrete indsatser, der både kan gøre patienter trygge og reducere genindlæggelser, fx plejehjemslæger, opfølgende hjemmebesøg og fremskudt kommunal visitation.

Plejeboliggaranti

På baggrund af forespørgsel om ventetider på plejehjemspladser til Folketingets Social- og Ældreudvalg, er Ældre Sagen blevet interviewet omkring emnet.

Social- og ældreministeren har med bistand fra Indenrigs- og Boligministeriet i sit svar oplyst, at ni kommuner har overskredet plejeboliggarantien på to måneder/60 dage. I de ni kommuner varierede den gennemsnitlige ventetid mellem 61 dage og 113 dage.

I Ældre Sagen finder vi det meget utilfredsstillende at se eksempler på en gennemsnitlig ventetid på næsten det dobbelte af plejeboliggarantien. Dertil har vi understreget, at ældre mennesker, der har behov for en plejebolig, oftest har et akut her og nu-behov, fordi de ikke længere er i stand til at klare sig med hjælp i hjemmet. Og derfor bør man kigge på, hvordan man sikrer den rette plejeboligkapacitet i hver enkelt kommune. Ældre og pårørende skal kunne være trygge ved, at man kan få en plejebolig inden for en overskuelig tid, når behovet opstår.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Fald i antal sengepladser på medicinske afdelinger

Ældre Sagen har såvel på konferencen ”En værdig sundhedsaftale?” som i medierne forsøgt at sætte fokus på problemstillingen med, at mange sårbare og svækkede ældre patienter bliver udskrevet, før deres sygdom er færdigbehandlet. Det skyldes bl.a., at hver fjerde hospitalsseng er blevet nedlagt siden 2007, hvor man besluttede at bygge supersygehuse. Og nedlæggelse af hospitalssenge fortsætter de næste år frem.

Ældre Sagen har i den sammenhæng påpeget behovet for en plan for det nære sundhedsvæsen, da det ikke er holdbart, at flere patienter skal behandles i kommunerne, uden at der investeres og fokuseres på behandlingen i kommunerne.

Sundhedsfaglige tilsyn finder graverende fejl i hjemmeplejen

Endnu engang kan Styrelsen for Patientsikkerheds sundhedsfaglige tilsyn afsløre store fejl og mangler i hjemmeplejen. Igen viser de kritisable forhold ved såvel journalføring, medicinhandling som uklare arbejdsgange. I 2020 lavede styrelsen i alt 51 tilsyn i hjemmepleje og hjemmesygepleje og gav 10 påbud, fordi kommunerne ikke havde styr på journaler og medicin og dermed satte patientsikkerheden over styr. Normalt laver styrelsen 150 tilsyn årligt, men tallet har været lavere i 2020 på grund af Corona.

Ældre Sagen har i den forbindelse påpeget behovet for at få rettet op på området, da antallet af påbud med al tydelighed viser, hvor udmarvet hjemmeplejen er, og kan betyde, at mange medicinske patienter ryger ind og ud af hospitalerne, fordi der ikke er styr på det i kommunerne.

Ældreministeren er opmærksom på de mange påbud og vurderer, at regeringens indsats med at få 1.000 flere medarbejdere og få løftet 1.000 ufaglærte til faglærte inden for hjemmeplejen via sidste års finanslov vil afhjælpe problemet.

Møde med ministeren om ikke-digitale borgeres udfordringer – og nu er der nedsat en arbejdsgruppe

Ældre Sagen og Lev sendte i februar 2021 et brev til de ansvarlige ministre om forholdene for de ikke-digitale borgere i vores samfund. Blandt de nævnte udfordringer var adgangen til offentlig transport, samt at bankerne gør deres filialer kontantløse. På baggrund af brevet havde social- og ældreministeren inviteret Ældre Sagen og Lev til møde den 11. juni, hvor udfordringerne blev drøftet.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Yderligere har social- og ældreministeren i juni 2021 nedsat en arbejdsgruppe om udsatte gruppers adgang til kontanter. Gruppen skal kortlægge problemets omfang samt finde mulige løsningsmodeller. Ældre Sagen deltager i denne arbejdsgruppe.

Inspirationskatalog National Ensomhedsstrategi

Inspirationsoplæg til national ensomhedsstrategi er færdigredigeret, og i alt 77 organisationer bakker op om oplægget. Blandt disse tælles også meget store organisationer som Dansk Erhverv, Danske Regioner, DIF, DUF, DGI, DH, FOA, Jyske Bank, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen, Red Barnet, Børns Vilkår m.fl. Det er yderst tilfredsstillende opbakning.

Oplægget blev overrakt af Bjarne Hastrup og Røde Kors' generalsekretær Anders Ladekarl til social- og ældreminister Astrid Krag i forbindelse med Danmark Spiser Sammen i Ældre Sagens lokalafdeling i Glostrup den 12. juni. Offentliggørelse skete mandag den 14. juni i form af et debatindlæg på Altinget, helsidesannoncer i JP og Politiken, ligesom alle folketingsmedlemmer har modtaget oplægget. Herefter kan alle de 77 medafsendere anvende oplægget i deres indflydelsesarbejde, bl.a. ved hjælp af fælles infografikker og budskaber til sociale medier.

Vi arbejder nu på at få en række møder med ordførere og embedsmænd i kalenderen til straks efter sommerferien. Den nationale ensomhedsstrategi er desuden blandt Ældre Sagens forslag til finansloven for 2022.